

نسخه سی و غرو شدر

اداره خانه سی : آفسرایده
ملا کورانی محله سنده مهتر
سوقا غنده ۳ نومرولو خانه

مرکز وزی :
باب عالی جاده سنده (اتحاد
تجارت) کتبخانه سی

آبونه بدلی :
سنه لکی ۶۰ غرو ش
آلتی آلتی ۳۰

جلد : ۳

محفصل

۱۳۳۸

دینی ، علمی ، ادبی ، اجتماعی و شیمیایی
شهری مجموعه ده
۱۳۴۱ شعبانه مخصوص نسخه

صاحبی ، مدیری و غمردی

اسلامك نفعنه خادم مقالات
مع الت شكر قبول ونشر اولونور

يازاتك شخصيتي دكل، يازاتك اهميتي
نظر دقته آلتير .

كلن يازيلردن شايان قبول كوردولنلر
تاريخ ميراسيله درج ايديلير .

عدد : ۳۴

ضمیمه هات :

محفصل دینی و علمی : تستر شریعتك فوائدی - اسكایی عاطف . جمعه نمازی - طاهر المولوی . اسلامیات
عائدی یکی نشریات - سعدی . معلومات جاهلیه حقنده بر قونفرانس - طاهر المولوی .

محفصل ادبی : غزل - شیخ عبدالباقی . رباعی . توقادی زاده شکیب .

محفصل تاریخی : سعید بن زید . طاهر المولوی .

و ممنوعه در . زیرا دیانت اسلامیه چه افراد ناسدن
ازاله ضرر لازم و واجبدر .

بناءً علیه عقول قاصره و افکار ضعیفه اربابنک
عقائد دینیہی تشویش ، تربیه و اخلاق فاضله
اسلامیهی افساد ، شعائر دینیہی اخلاص ایدہ جک
ہر نوع افکار باطلہ ، عادات قبیحہ ایلہ افعال منہیہی
تصویر ایلین بالعموم محرراتی او قومق و مطالعہ
ایتمکہ اشتغالری شرعا حرام و ممنوعدر .

اسکلی

محمد عاطف

عبادات اسلامیه دن :

جمعه نمازی

معلومدر کہ جمعه کوننک صریحہ نام قدیمی
(یوم العروہ) ایدی . اونی جمعه تسمیہ ایدن اجداد
کرام پیغمبریدن (کعب بن لوی) در . مشارالیه او کون
خلق طویلار و خطبه لر ایرادیلہ و عظ و نصیحتہ
بولونوردی . موخرأ مسلمانلقدهده قدری ابحال
ایدیلدی و مسلمانلک اسبوعی یوم مخصوصی اولدی .
جناب حق ، او مبارک کونده اهل ایمانک
جوامعہ طویلانوب ہم متصح ، ہم متعبد اولمالری
ایچین (اذانودی للصلوة من یوم الجمعة فاسعوا الی
ذکر الله و ذروا الیبع) نظم جلیلی ایلہ صلات
جمعیہی فرض قیلدی (*)

(*) تفاسیرده مذکور اولان : ذکر دن عموم
بجاز طریقہ ہم خطبه و ہم صلات مقصود اولدیفیدر .
احق اولانده بودر . زیرا کہ آنلرک ایکیسنه ذکر
اطلاقی صادقدر . ہمده جناب حق جمعهنک فرضیتنی بر
مباحک تحریمیلہ تأکید ایلہ مشدرکہ اوده ببعدر . تحریم
مباح ایسه مقتضای حکمت اولدینی و جهله آنحق بر اضا
واجب ایچون اوله بیلیر . .

شو معنی دخی معقولدرکہ بز یوم جمعهده صلات
جمعیہی اقامہ ایچون صلات طهرک ترکیله امر اولنمضردر .
صلات طهر ایسه فرضدر . بر فرضک ترکی آنحق اندن
دها مؤکد و اولی بر فرض ایچون اوله بیلیر . دیماک کہ
صلات جمعه فرضیتجه صلات طهردن دها تأکیدلی بر
فرضدر . کتاب الصلاة

تدبیر منزل ، تربیة اطفال ، معیشتہ اقتصاد و تصرف
کبی معلومات نافعه ایلہ ترزینک ، طقویو جلیق ،
اوروجیلک ، ایب اکیرمک و بومک ، نقش
و آشجیلق کبی قادینلرک حالزلیله متناسب اولان
صنایع نافعه او کریمک مندوبدر . یعنی بو کبی اعمال
نافعه ایلہ اشتغال ایدن قادینلرہ منافع دنیویہ دن
بشقه منافع اخرویہ و ثواب وعد اولنمقدهدر .
چونکہ (اذادت المرأة فريضة ربها و اطاعت بعلمها
و حرکت المغزل فی یدها کانت کأنها تصبح و مادام
المغزل فی یدها کانت کأنها تصلى جماعة و اذا طبخت
القدر لاجل اطفالها تساقطت ذنوبها = قادین ریسنک
فرض قیلدینی عبادتی ادا ایدوب زوجنه اطاعت
ایدور و کومانیلہ ترشیسنی الئده حرکت ایتدیررسہ
جناب الله متبادیاً تسبیح ایتمش کبی ثوابه نائل اولور
کرمانی و ایکنه سی ایلہ ایشنه دوام ایتدکجه صانکه
جماعتله نماز قیلمش کبی نائل ثواب اولور ، چوجققری
ایچون یمک پیشیردیکی زمان کوچک کنالری
دو کولور) حدیث شریفی ایلہ رسول اکرم اقدمز
حضرتلری فرائض دینیہ سنی ادا ایلوبده ال
ایشلری ایلہ ، امور بیتیه ایلہ اشتغال ایدن قادینلرہ
ثواب و مکافات وعد بیور مقدهدر . حقوق زوجدن
بر حقک ضیاعنه سبب اولماق شرطیلہ فردی
احتیاجنی تأمین دن فضله علم دین و علم حساب ،
طب ، هندسه ، تاریخ ، جغرافیا کبی علوم و قنون
ایلہ قادینلرک اشتغالی مباحدر .

امہات کتب فقہدن (ہدایہ) ده بیان اولدینی
اوزره ہم جنس لری تدای ایچون قادینلردن
بعضیلرینک علم طب تعلم ایتلمری مشروعدر .

علم سحر ، طلسم ، بوگو کبی امور دینیہ
و مصالح دنیویہده فائده سی بولنماقلہ برابر صاحبہ
ویا بشقه سنہ بر نوع ضرری دو قونان علوم ایلہ
او کلرک و قادینلرک اشتغالری شرعا حرام

مدینه منوره نك جنوب جهنده واقع مسجد شريف قبادر
جمعه كوني اورادن خروج ايله سالم بن عوف يوردينه
وصول رنده جمعه وقي اولغله (رانونا) دينلن وادي
بطننده واقع مسجد بني سالمده ايلك دفعه اولارق خطبة
بليغه ايراديله صلات جمعه بني ادا بويورمشلردر
شوحسابجه صلات جمعه هجرتك برنجي سالنده
مفروض اولمش ديمكدر .

طاهر المولوي

مابعدی وار

معلومات جاهليه حقنده بر قوفنه رانس

يكن نسخه دن مابعد

شومقدمه دن صوكرامقصد شروع ايدلم .
عربلر ، قبل الاسلام بر امت اميه ايديلر .
ايجلر نده او قويوب يازماسي بولونانلرك برر برر
صايلماسي قابلدی . نيته كيم ابن عبدربه (عقد
الفريد) نده :

« ظهور اسلامده مكه ليلر آره سنده يازي يازه بيلن
بر قاچ كيشي واردی كه اولرده علي بن ابی طالب ،
عمر بن الخطاب ، طلحة بن عبيدالله ، عثمان و أبان ابنا
سعيد بن خالد ، يزيد بن ابی سفيان ، حاطب بن عمرو ،
اللاء بن الحضرمي ، ابو سلمة بن عبدالاسد ، عبدالله
بن سعد بن ابی سرح ، حويط بن عبدالعزي ، ابوسفیان
بن حرب ، معاوية بن ابی سفيان ، جهيم بن الصلت بن
مخرمه دن عبارت ايدی »

دييور . عثمان بن عفان رضی الله عنه حضر تلرينك
بواسامي صيراسنده ذكر ايديله مهسي ، يا اسمنك
اونوتولمش ، ياخود مشار اليك صوكرادن او قومق ،
يازمق اوكره نمش اولماسندن ايلري كلش اولسه
كر كدر . چونكه : مشار اليه قاري و كاتب
ايدی . حتی وحی كاتبلرندن بولونويوردي .
بوامت اميه نك شوحاليله برابر كتاب او قومقله
دكل ، نظر وكشف صورتيه و آغيزدن اوكره غه
طريقيله نجوم و اساطير ، زجر ، تطير ، عيافت ،
طرق ، قيافت ، خيل ، طب ، رؤيا تعيري ، انساب ،
تاريخ ، خطابت ، شعر ، كتابت و سائر يه دائر
بعضي معلوماتي واردی .

« حديث شريفده : (اعلمو ان الله تعالى فرض
عليكم الجمعة في يومى هذا في مقامى هذا في شهرى هذا فريضة
واجبة الى يوم القيامة فن تركها جهوداً و استخفافاً بحقها
في حياتي وبعد موتي وله امام عادل وجائر فلا جمع الله شمله
ولا اتم له في امره ألا فلا صلاة له ألا فلا زكاة له ألا فلا صوم له
ألا أن يتوب فن تاب الله عليه) بويورولمش (۱) اولدني
كبي ديكر بر حديث شريفده دخی (من ترك ثلاث جمع
متواليات عن غير عذر طبع الله على قلبه ومن طبع الله على
قلبه يجعله في اسفل درك جهنم) بويورولمشدر (۲) - كتاب
الصلاة - حاجي ذهني افندي »

حاجي ذهني افندي مرحوم ، فرضيت جمعه حقنده كي
حديث شريفي يازدقندن صوكرام حاشيه اولارق شو
ايضاحده بولونويور :

« حديث مذكور ايلك خطبة نبويه دندر كه آنی
حين مهاجرتنه قيلد قلري ايلك جمعه ده ايراد بويورمشلردر .
معلوم اولدني اوزره هجرت سنه صنين نبوتك اون دردنجي
سالي ربيع الاولی اوائلنده ايدی . بر بازار ايرتسي كوني
قريب مدینه طاهرده بني عمرو بن عوف يوردينه [قبا
قريه سنه] نزول ايله صالي و چهارشنبه و پنجشنبه كونلري
اوراده اقات و آنلره مسجدلريني تاسيس بويورمشلردر كه
(۱) یعنی : معلوم كن اولسون كه بوكونده ، بو
مقامده بو آيده جناب حق ، قيامته قدر دائم اولقي اوزره
سنه جمعه نمازني فرض قيلمشدر .

بنم حياتده اولسون ، وقاعدن صوكرام اولسون ،
امام عادل ، ياخود جائرك تحت تابعينده بولونسون
هر كيم جمعه بني انكاراً ، ياخود حقني استخفافاً ترك ايديهك
اولورسه الله ايكي ياقاسني بربره كتيرمه سين و هيچ بر
ايشني اتمام اتمه سين . معلوم كن اولسون كه تارك جمعه نك
صلاقي ده ، زكاتني ده ، صومي ده مقبول دكلدر . مكر كه
توبه ايديه . توبه ايدنك ده الله توبه سني قبول ايلر .

(۲) یعنی : عذري اولقسزين اوست اوسته اوچ
جمعه بني ترك ايدن كيمسه لك الله قلبنی مهرلر . الله ده بر
كيمسه لك قلبنی مهرله يهك اولورسه اونى جهنمك درك
اسقلنه قور .

حاجي ذهني افندي مرحوم دييور كه :

« آخر حديث شدت عذابه محمولدر . اوليه بويورولماسي
او كيمسه وحدانيتي و آنك نوابني اقرار ايتمكه برابر ترك
جمعه ايتمش اولقي جهتيه فعل منافقينده بولمش اولماسندنر .
منافقون ايسه جهنمك درك اسقلندهدر . ياخود جمعه بني
انكاراً ترك ايدنلر و ياخود او عقیده اوزره وفات ايدنلر
حقندهدر »

علم نجوم :

از جمله قونوب کوچک نری ایصنر چولرده کونشک حرارتندن کونوزلری پک حرکت ایدمه دکلی جهته ایجه لری سیر وسفرده ییلدیزلره دقت نتیجه سی اولارق اجرام سایه دایر ایجه کورکو پیدا ایتشالر تصویرکراده کلدانی بقیه سی بولونان صابیلردن ثوابت و سیاراتک و بروج اثنا عشرک اسملریله موته ایینی اوکره نمشله ، علم هیئت علی قدرالامکان واقف اولمشلردی .

فاضل محترم بابان زاده نعیم پک افندی —
مقاله : المانه سنده — دییورکه :

« عربلر ، بروجی و منازل قری ابی طائیرلردی و ییلدیزلرک جوغنه اسم ویرمشلردر . حتی هیچ برلسانده لسان ، بیده اولدینی قدر ییلدیز اسمی یوقدر ادعاسنه قارشی . بیدی بر اعتراضک بر طرفدن وارد اولاجنی طنز ایدم » .

عربد عاجزده کچنارده ترجمه یه قالقیشدیغ
عربجه بر مقاله ده کی ییلدیز اسملرینک لسانمزدکی
مقابللرینی دکل ، قاموسده کی تعریفلرینی بولمق
ایچین ایجه یوروش ، حتی بعضیلرینی اوراده ده
بولاماشدم .

چول سکنه سنک اجرام سما ایله اشتقالی ،
یاخود مشهور معالقه سنده :

إلا ایها اللیل الطویل الانجلی

یا یج وما الاصبح منک یا مثل

فیالک من لیل کان نجومه

بامرس کتان الی صم جندل [*]

[*] ترجمه سی : ای اوزون کیجه ! آرتق صباحه منقلب اول . فقط اوله ظن ایدیورم که سنک صباح ده سندن خیرلی اولایه جق . اونه بلالی کیجه که صانکه ییلدیزلری کنویردن یوکولش خالاطرله یالچین قایلره باغلاشمسده یرندن قیملدایور — فرید پک [محفل ده مندرج بر مقاله سندن]

دیش اولان (امرؤ القیس) کیلرک کیجه و متعلقاتی ایله شاعرانه حسب حالی نتیجه سنده نجوم سماویه نک ارض اوزرنده مؤثر و امورارضیه یی مدبر اولدقلری وهمی میدان آلدی . علم نجوم ، علم تحجیم = Astrologie حاله کتیریلدی ، بر ییلدیزک طوغوب باتماسندن تورلو تورلو احکام چیقاریلمایه باشلانیلدی . کواکبک بر قسمی سعد ، بر قسمی نحس اعتبار ایدیلدی . سیاراتک یکدیگرینه اقتران و تباعدندن و مختلف برجلرده بولونماسندن ارض اوزرنده سعادت و نحوست حصوله کله جکی ظن اولوندی .

علم نجومک ، تعبیر حاضرله علم هیئتک جهات و اوقات تمیینه کی لزومه بناء شریعت اسلامیه ، اونی تأیید و توضیح ایله دی . قرآن کریم (هوالدی جعل الشمس ضیاء والقمر نوراً و قدره منازل لتعلموا عدد السنین والحساب .. سورة یونس) یعنی « جناب حق ، اوله بر صانع مبدعدرکه سنه لرک صایسیله حساب اوقاتی بیله سکنز دییه کونشیه ضیا ، آیده نور احسان ایتش وقر ایچین برطاقیم منزل تقدیر و تعین ایله مشدر » و (هوالدی جعل لکم النجوم لتهتدوا بهانی ظلمات البر والبحر — سورة الانعام) یعنی « الله ، اوله بر خالق یکتادرکه کیجه لری قاره ده و ده کیزده یول بولاسکنز دییه سنرک ایچین ییلدیزلری خالق ایتشدر ، آیتلریله کونشک ، آیک و صائر ییلدیزلرک خلقتنده کی حکمتی خبر ویردی . اووقته قدر کونشک ثابت اولدینی ظن ایدیلیرکن (والشمس تجری لمستقر لها — سورة یس) یعنی « کونشده کندی مستقرنده حرکت ایدر » آیتله شمسکده محرکی اوزره رنده حرکت ایله مکده اولدینی ییلدیردی .

خلاصه : اسلامیت ، علم هیئتک ترقیسنه پک زیاده خدمت ایتدی و آتیا وقوع بولاجق کشفیات

معلومات ۳ — عمومی صرب طبی ، لاتینجه به عرب طبنی نقل ایدن مترجمه اهل صلیب محاربه لری انساننده کی طبابت ، مهم تدویر (عرب و عجم مؤلفلرینه کوره) Psychothérapie تلقین طریقیه تدوی ، عشق و مالیخولیا ، قرون وسطاده طبه حاند عجم آناری ، اسلام ممالکنده آوروپا طبنک احیاسی — اسپانیا مسلمانلرینک طبابت تاثیراتی . طلیطله = توله دو مکتبی ، ۱۲ نجی عصر داون دردنجی عصره قدر تألیف اولسان عجم آثار طیبیه سی ، مسلمان خسته خانه لری (مارستان لر) طیب و مورخ (رشیدالدین) ک طبه دائر بر مکتوبی ، مسلمان کیانیاتک طب ایله مناسباتی .

* *

قاضی ابن الواسطی نک (رد علی اهل الذمه)
نامنده کی اثرینک انکلیزجه به ترجمه می —
R. Gottheil طرفندن (نویورق ۱۹۲۱) — بو
رساله اهل صلیب محاربه لرینک نهایتده ، مصرده
تألیف اولمشدر (۶۹۲ - ۱۲۹۲) .

مؤلف ؛ مصر حکومتک ، خرسیتان تبعیه به
قارشی کوستردیکی فضله مساعیداته نهایت ویرلسنی
طلب ایدیور . اون سنه صکره ابن تیمیه نک
یازه جفی (رسالة الکنايس) ه بر مقدمه تشکیل
ایده بیلیر . قاضی ابن الواسطی ، خرسیتان ویا موه
سویلرک مأمور اوله رق استخداملری — بالخاصه
امور مالیه ده — جائز اوله بیله جکنی ایلک خلیفه لره
عظفاً سوبلدکن صکره ، (مهدی ، مأمون
وحاکم) ه عائد بر چوق فقره لر نقل ایدیور .
بونلرایچنده الک جالب دقت اولانلری ، ابن ذکریاء
ابن دهان کبی غیر مسلملرک فاطمیه حکمداولرندن
حافظ ، عاضد ایله صلاح الدین ایوبی اوزونده کی
نفوذینی تصویر ایدنلردر .

سوریه ده کی موغول فاتح لرینک ابن ابی الفضائل

جویه ایچین تشویقات مقدمه ده بولوندی . لکن
علم تجمیک احکام و همیه سنی ده بالظه لامقدن کری
طورمادی . صابئیلردن انتقالاً توهم ایدیلدیکی اوزره
کونشک ، آیک ، ییلدیزلرک تدبیر اموره
کندیلمکلرندن تصرفلری اولمایوب هپسنک امر
الهی به مسخر بولونقلرینی ، (والشمس والقمر
والتجوم مسخرات بامرہ — سورة الاعراف)
یعنی «کونشده آی ده ، ییلدیزلرده الهک امرینه
مسخردر» آیتله اهلام ایله دی . بونلرک حرکاتندن
وقایع استقبالی استدلاله جالیشان و او وقایه
برطاقیم نجومک تاثیرینه اسناده قالفیشان منجملرک
کذاب اولدقلرینی ده اصدق المرسلین علیه الصلاة
افندیمز بیان بویوردی . کذا نوزاد رسالتنهای
حضرت ابراهیمک یوم وفاتنده وقوع بولان
کسوفی مشارالیهک وفاتنه حمل ایتک ایسته ینلره
قارشی نبی حکیم حضرتلری ، شمس ایله قرجناب
حقک ایکی آیت قدرتی اولوب کیمسه نک حیات
ومائیه کسوفه اوغرامایه جقلرینی آکلانندی .

مابعدی وار طاهر المرلوی

اصولیه عائد یکی شریات (مابعد)

۱۹۲۱ - ۲۲ سنه لرنده اسلامیه عائد مختلف
اجنبی لسانلرنده بر چوق اثر نشر اولمشدر .
بونلردن الک مهملرینی ، فرانسیزجه (طالم اسلام)
مجموعه سندن نقلاً ذکر ایده لم .

میستر (براوون) ک عرب طبی Arabian
Medecine (کبریج) ۱۹۲۱ بو اثر ، مؤلفک
ویردیکی درت قونفرانسک متندن عبارتدر :
۱ — عرب مفردات طبی ، عربلرک تحریات
علمیه ده کوستردکلی استعداد ۲ — اصطلاحات
علمیه نک تکاملی ، عربلر (تشریح) ی اجرا
ایتملر میدر ؟ ابن ربان ، رازی وابن سینا به دائر